

POSTANOWIENIE

Dnia 22 maja 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Bednarek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Anna Dziergawka

SSN Stanisław Stankiewicz

w sprawie **D. D.**

skazanego z art. 197 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 22 maja 2025 r.

wniosku obrońcy D. D. o wznowienie postępowania zakończonego wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie z 10 lipca 2018 r., sygn. akt V Ka 366/18

na podstawie k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

1) wniosek oddalić;

2) obciążyć D. D. kosztami sądowymi postępowania w przedmiocie wznowienia postępowania

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy Lublin - Zachód w Lublinie wyrokiem z 20 grudnia 2017, sygn. akt IX K 161/15 uznał D. D. winnym trzech czynów. Czyn z pkt. I zakwalifikowany został z art. 189 § 1 k.k. w zb. z art. 197 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., czyn z pkt. II i III z art. 197 § 1 k.k. przy czym ustalił, że czyny z pkt. II i pkt. III zostały dokonane w ciągu przestępstw z art. 91 § 1 k.k. D. D. wymierzył karę łączną 4 lat pozbawienia wolności.

Na skutek apelacji wniesionych przez obrońców, Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z 10 lipca 2018 r., sygn. akt V Ka 366/18, uchylił rozstrzygnięcia o: wymierzonej oskarżonemu łącznej karze pozbawienia wolności i zaliczeniu na jej poczet okresu tymczasowego aresztowania, jednostkowych karach pozbawienia wolności oraz opłacie za I instancję. Ustalił, że czynów przypisanych w pkt. I, II i III oskarżony dopuścił się w ramach opisanego w art. 91 § 1 k.k. ciągu przestępstw i za te czyny, na podstawie art. 197 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k., wymierzył mu karę 4 lat pozbawienia wolności.

Sąd Najwyższy postanowieniem z 3 grudnia 2019 r. w sprawie o sygn. akt III KK 740/18 oddalił kasację obrońcy skazanego jako oczywiście bezzasadną.

Pismem z 14 lutego 2025 r., obrońca skazanego wniósł o wznowienie wobec D. D. postępowania zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego z 10 lipca 2018 r., sygn. akt V Ka 366/18, z uwagi na fakt, że po wydaniu orzeczenia ujawniły się nowe dowody wskazujące na to, że skazany nie popełnił zarzucanych mu czynów. Obrońca wniósł również o uchylenie orzeczenia Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie z 20 grudnia 2017 r. w sprawie o sygn. akt IX K 161/15 i orzeczenia Sądu Okręgowego z 10 lipca 2018 r., sygn. akt V Ka 366/18.

Nowymi istotnymi dowodami – na które wnioskodawca powołał się – mają być:

1) dokument w postaci Książki Zdrowia Osadzonego z Aresztu Śledczego w L. z wpisem 15 grudnia 2014 r., z którego wynika, że 3 dni po rzekomym zachowaniu, po którym D. D. został oskarżony o pozbawienie wolności i zgwałcenie pokrzywdzonej, na ciele osadzonego nie stwierdzono żadnych zadrapań, siniaków, ran czy otarć;

2) zeznania świadka J. F. - lekarza psychiatry, który będąc w bliskich relacjach osobistych z pokrzywdzoną od wielu lat, kierowany chęcią pomocy miał zatrudnić J. M. w prowadzonym przez siebie prywatnym gabinecie jesienią 2014 r., która to okoliczność jest istotna dla wykazania motywu działania pokrzywdzonej w bezpodstawnym pomawianiu D. D.;

3) zeznania świadka A. S. - na okoliczność, że pozostawała w bliskich kontaktach ze skazanym, o co pokrzywdzona była zazdrosna i wielokrotnie telefonowała i wysyłała wiadomości SMS z groźbami i wyzwiskami, co prowadzi do

wniosku, że J. M. miała subiektywnie racjonalny powód do bezpodstawnego pomówienia skazanego, że czynności seksualne były przez niego realizowane bez jej zgody;

4) zeznania świadka A. K. - na okoliczność wielokrotnej obecności J. M. wraz z D. D. w godzinach między 6.30 a 7.00 przy ul. [...], w okresie od września do grudnia 2014 r., co świadczy o pozostawianiu przez pokrzywdzoną w dobrowolnych relacjach z oskarżonym w okresie zarzutu, co rzutuje na ocenę wiarygodności zeznań J. M. odnośnie niewyrażenia przez nią zgody na podejmowanie czynności seksualnych z D. D. 5 grudnia 2014 r., ujawniając przy tym ewidentny fałsz jej zeznań;

1. dokumentacja fotograficzna - zdjęcia z klatki schodowej bloku przy ul. [...] wykonane w 2019 r. na zlecenie prywatnego detektywa, przedstawiające widok na mieszkanie, które miał wynająć D. D., a w którym miało dojść do będącego przedmiotem zarzutów zdarzenia z 14 grudnia 2014 r., które potwierdzają prawdziwość zeznań świadka D. E., jednocześnie ujawniając oczywistą fałszywość zdjęć przedstawiających widok na w/w mieszkanie, a dołączonych do akt sprawy przez J. M.; (brak zdjęć w aktach);
2. wiadomość e-maili z Biura Obsługi Klienta A. (V. Sp. z o.o.), potwierdzająca, iż samochód o numerze VIN: [...], którym w okresie zarzutu posługiwał się D. D., od stanu fabrycznego nie posiadał ręcznej blokady przednich drzwi pasażera uniemożliwiającej otwarcie drzwi od wewnątrz, która to okoliczność rzutować może na ocenę przebiegu zdarzenia z 5 grudnia i 14 grudnia 2014 r. przedstawioną przez J. M. odnośnie braku możliwości ucieczki z przedmiotowego samochodu; (e-mail w aktach zapisany notatkami p. D.);
3. prywatna ekspertyza psychiatryczno-neurologiczna sporządzona przez lek. med. psychiatrę i neurologa, R. R. z 30 września 2019 r., co do samych leków przyjmowanych przez J. M. w okresie zarzutu, która to opinia podważa w dużej mierze opinię sądowo-psychiatryczną biegłego psychiatry M. M. sporządzoną dla Sądu Okręgowego w Lublinie do sprawy V Ka [...], dotyczącą stanu psychicznego J. M., a co za tym idzie zasadność i wiarygodność składanych przez nią zeznań, co w konsekwencji stanowi podstawę do wydania nowej opinii biegłego sądowego psychiatry, która

uwzględni nową perspektywę dotyczącą stanu zdrowia psychicznego pokrzywdzonej oraz wpływu przyjmowanych leków na jej zdolność do świadomego i spójnego składania zeznań, co może istotnie wpłynąć na ocenę całokształtu sprawy oraz decyzji wydanych przez sąd w tym zakresie.

Prokurator na tak złożony wniosek obrońcy skazanego o wznowienie postępowania wniósł o jego oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Wniosek nie zasługiwał na uwzględnienie. Na wstępie podkreślić należy, że prawomocny wyrok skazujący definitywnie zamknął obowiązywanie zasady domniemania niewinności skazanego w zakresie czynu będącego przedmiotem niniejszego postępowania sądowego. Orzeczenie to cechuje walor trwałości, niezmienności i ostateczności. Tylko ekstraordynaryjne okoliczności, ściśle wskazane w przepisach procedury karnej, mogą zatem uzasadniać potrzebę jego wzruszenia w trybie wznowienia postępowania.

Jedną z takich podstaw jest powołany we wniosku art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k., aktualizujący się z chwilą ujawnienia po wydaniu orzeczenia nowych faktów lub dowodów przemawiających za tym, że skazany nie popełnił przypisanego mu czynu. Należy przy tym mieć na względzie, że nowe fakty i dowody w rozumieniu powyższego przepisu mogą stanowić podstawę wznowienia, jeśli nie były uprzednio znane ani sądowi, ani stronie, a nadto z wysokim prawdopodobieństwem wskazują na błąd sądowy w zakończonym postępowaniu. Inaczej mówiąc, muszą być tej wagi, aby po wznowieniu postępowania uprawdopodobnione w wysokim stopniu było wydanie zasadniczo odmiennego rozstrzygnięcia.

Analiza treści wniosku wskazuje, iż w przeważającej części autor wniosku zmierza do dyskredytowania dowodu znanego sądom obu instancji, stanowiącego istotną podstawę czynienia w tej sprawie ustaleń faktycznych, tj. zeznań pokrzywdzonej. W tym kontekście, okoliczność, iż pokrzywdzona miałaby bezpodstawnie pomawiać skazanego nie jest "nowym faktem" w rozumieniu art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. Przyjęta przez skazanego linia obrony powodowała, że do kwestii wiarygodności zeznań J. M., w sposób wnikliwy odniosły się sądy obu instancji.

Przed sądem I instancji pokrzywdzona składała zeznania w obecności biegłego psychologa, który nie dostrzegł u pokrzywdzonej takich oznak, które wskazywałyby na niewiarygodność jej zeznań.

Również – na skutek kwestionowania wiarygodności zeznań J. M., w kontekście rzekomego uzależnienia od leków psychotropowych - w toku postępowania odwoławczego biegły psychiatra sporządził obszerną opinię sądowo-psychiatryczną opartą na aktach sprawy oraz poprzedzoną ambulatoryjnym badaniem psychiatrycznym pokrzywdzonej. Z opinii tej jasno wynika, iż przyjmowane przez J. M. leki psychotropowe nie miały wpływu na m.in. zdolność postrzegania, zapamiętywania i relacjonowania faktów, zaś do opinii tej nie zostały złożone żadne zastrzeżenia.

W treści wniosku o wznowienie postępowania obrońca powołuje się na prywatną opinię psychiatryczno-psychologiczną lek. med. R. R. sporządzoną 30 września 2019 r. i dołączoną do zgłoszenia się do udziału w postępowaniu kasacyjnym adwokata T. K.. Wywiedziona w tym zakresie argumentacja obrońcy pomija jednak, iż co prawda opinia prywatna może stanowić dowód, to jednak na jej podstawie organ procesowy nie może czynić ustaleń faktycznych w zakresie wymagającym wiadomości specjalnych.

Obrońca w treści wniosku powołał się również na konieczność przeprowadzenia dowodów z zeznań świadków wskazanych w treści wniosku, których zeznania tj. J. F. i A. S. miałyby świadczyć o pomówieniu skazanego przez J. M., a w przypadku A. K., braku wiarygodności pokrzywdzonej, a co za tym idzie uprawdopodobniać niesłuszność wyroku skazującego. Abstrahując od tego, iż jak zostało wskazane, kwestia wiarygodności zeznań pokrzywdzonej została poddana głębokiej analizie przez sądy orzekające w sprawie, przypomnieć również należy, że postępowanie o wznowienie postępowania nie ma charakteru kontroli instancyjnej zapadłych w sprawie prawomocnych orzeczeń, a tym samym nie może zmierzać do ponownej oceny dowodów już przeprowadzonych (*zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 18 stycznia 2018 r. sygn. akt III KO 53/16; z 19 lutego 2020 r. sygn. akt V KO 78/19; z 1 lipca 2020 r. sygn. akt IV KO 122/19; z 7 października 2021 r. sygn. akt V KZ 46/21*). Nie polega ono także na weryfikacji procedowania sądów w kontekście ewentualnego naruszenia przepisów procedury karnej. Jego

celem jest wyłącznie sprawdzenie, czy w sprawie ujawniły się nowe fakty lub dowody, co w tym wypadku nie miało miejsca. Tymczasem zdaniem Sądu Najwyższego, część motywacyjna wniosku przekonuje, że instytucję wznowienia obrońca skazanego traktuje jako szansę na ponowienie prawomocnie zakończonego postępowania w jego sprawie.

W dalszej kolejności należy odnieść się do pkt. 5 i 6 wniosku oraz wskazanych tam dowodów, a więc kwestii dotyczących *de facto* wiarygodności zeznań świadka D. E. (poprzez dołączenie dokumentacji fotograficznej) oraz mechanizmu pozwalającego na blokowanie drzwi przed otwarciem ich od wewnątrz w samochodzie należącym do skazanego w dniu przypisanego mu czynu, które to okoliczności, jako podnoszone w toku postępowania również analizowały sądy obu instancji, zaś argumentacja obrońcy w tym zakresie, w dalszym ciągu odzwierciedla jedynie krytyczne stanowisko wobec poczynionych w przedmiotowej sprawie ustaleń oraz stanowi próbę forsowania własnej oceny materiału dowodowego, nie odnosząc się nawet do okoliczności mogących stanowić podstawę wznowienia postępowania.

Z treści kopii Książki Zdrowia Osadzonego dołączonej przez obrońcę wynika, że 15 grudnia 2014 r. skazany D. D. złożył w Areszcie Śledczym w L. oświadczenie co do ogólnego stanu zdrowia, w tym posiadanych chorób. Powyższe okoliczności również nie mogą stanowić podstawy skutecznego wznowienia postępowania.

Z tych też względów wniosek obrońcy skazanego należało oddalić, a kosztami postępowania wznowieniowego obciążyć skazanego.

Anna Dziergawka Małgorzata Bednarek Stanisław Stankiewicz

[SOP]

[r.g.]